

HELAL AKREDİTASYON KURUMU

2020 YILI FAALİYET RAPORU

ŞUBAT 2021

*Hiçbir şeye ihtiyacımız yok,
Yalnız bir şeye ihtiyacımız vardır;
Çalışkan olmak!*

K. Atatürk

Ruhsar PEKCAN
Ticaret Bakanı

Günümüzde İslam Coğrafyasının sınırlarını aşarak yalnızca gıda konusunda değil, diğer birçok sektörde küresel ticaretin temel standartlarından biri haline gelen “helal” kavramı konusunda uluslararası kabul gören bir kurum ile akreditasyon hizmeti vermenin önemi belirginleşmiştir. Bu koşullar altında, İslam Ülkeleri Standartları ve Metroloji Enstitüsü (SMIIC) tarafından oluşturulan helal standartlarına uygun olarak Helal Akreditasyon Kurumu (HAK), ülkemizde helal akreditasyon hizmeti sunmaya yetkili tek kurum olarak 2017 yılında kurulmuştur.

Fiziki, hukuki, idari ve teknik altyapı çalışmalarına devam eden HAK, yurt içinde ve yurt dışında yerleşik helal uygunluk değerlendirme kuruluşlarının uluslararası standartlara göre faaliyette bulunmaları ve düzenledikleri belgelerin ulusal ve uluslararası alanda kabul görmesi için akredite edilmesi amacıyla 2020 yılında da faaliyetlerini sürdürmüştü; temel altyapı çalışmalarının tamamlanmasıyla birlikte resmi olarak helal akreditasyon başvurularını işleme alıp ulusal ve uluslararası standartlara göre değerlendirmeye başlamıştır. 2020 yılı içerisinde bu başvurulardan 1 tanesi yurtdışında yerleşik bir belgelendirme kuruluşunun olmak üzere 4 tanesi için akreditasyon kararı alınmıştır. Bu doğrultuda 425’in üzerinde helal uygunluk belgesi HAK’ın akreditasyon kapsamına girmiştir. 9 başvuru ise söz konusu belgelendirme kuruluşlarının asgari şartları sağlayamadığının tespiti üzerine olumsuz sonuçlandırılmıştır. Geri kalan 20 kuruluşun teknik incelemeleri ve ilk aşama denetimleri tamamlanmış olup tespit edilen eksiklikler bu kuruluşlara bildirilmiştir.

Kurumumuz helal kalite altyapısı alanında akreditasyon hizmetinin yanında eğitim üssü olma hedefiyle de yola çıkmıştır. 2020 yılında yurt içine yönelik düzenlenen sertifikalı eğitim faaliyetlerimize 2021 yılında yurt dışı paydaşları da içerecek şekilde devam edilmesi planlanmaktadır.

HAK, ülkemizin gelişmiş kalite altyapısındaki birikim ve akreditasyon alanındaki deneyimden hareketle küresel helal pazarında Türkiye’nin saygınlığını artırmakta, hacmi her geçen gün genişleyen helal piyasasında faaliyet gösteren Türk girişimcilerin daha rekabetçi konuma gelmelerine destek olmakta ve ihracatımıza önemli katkılarda bulunmaktadır. 2021 yılında da HAK’ın hem akreditasyon hem de ticaret diplomasisi alanlarında önemli adımlar atmaya devam edeceğine ve bu çalışmaların ülkemiz refahına önemli katkılar sağlayacağına inanıyorum.

Bu düşüncelerle, HAK’ın küresel helal belgelendirme ve akreditasyon pazarında ülkemizi daha ileri noktalara taşımasını temenni ediyor; Helal Akreditasyon Kurumu 2020 Yılı Faaliyet Raporu’nun hazırlanmasında emeği geçen tüm çalışma arkadaşlarıma şükranlarımı sunuyorum.

Zafer SOYLU
Yönetim Kurulu Başkanı

Helal Akreditasyon Kurumu olarak Temmuz 2018 itibariyle Ticaret Bakanlığı'nın Söğütözü Yerleşkesinde, çoğu Ticaret Bakanlığı personeli olup kurumumuzda görevlendirilen, az sayıdaki çalışma arkadaşımızla faaliyetimize başlamıştık. Yönetim Kurulu üyelerimizin atandığı 30 Mart 2019 tarihine kadar bir yandan Kurumumuzun fiziki altyapısı ile insan kaynağının geliştirilmesine yönelik faaliyetleri sürdürürken diğer taraftan akreditasyon faaliyetlerine başlamak için gerekli teknik altyapının kurulması için yoğun bir mesai harcadık. Yönetim Kurulumuzun Sayın Cumhurbaşkanımızca yapılan atamalarla tekemmül ettirilmesini müteakip ilgili ikincil mevzuat hızla hazırlanarak Yönetim Kurulumuzun onayının ardından Kamu Kurum ve Kuruluşları ile sektör paydaşlarının görüşüne sunulmuş, olgunlaşan metinler hızla yayımlanarak altı ay gibi kısa bir süre içerisinde, Ekim 2019 itibariyle Kurumumuz Akreditasyon başvurularını alır hale gelmiştir.

Bunun yanı sıra, küresel seviyede İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) üyelerinin katılımıyla; tüketici güvenini haiz, üretici ve hizmet sağlayıcıların ihtiyaçlarına cevap verir bir helal akreditasyon düzeninin tesisi için büyük çaba sarf edilmiş; bu konuda ülkemiz öncülüğünde kurulan İslam İşbirliği Teşkilatı'nın ilgili kuruluşu olan İslam Ülkeleri Standartlar ve Metroloji Enstitüsü (SMIIC) yaklaşımının diğer İslam ülkelerince benimsenmesi yönünde önemli mesafe kat edilmiştir. Harmonize bir akreditasyon programının yaygınlaştırılması amacıyla yurt içinde ve yurt dışında da Pakistan, Kazakistan ve SMIIC ile işbirliklerimiz imzalanan anlaşmalar ile kurumsallaştırılmıştır.

Dünya genelindeki diğer helal belgelendirme sistemleri ile kıyaslandığında daha geniş katılımı hazırlanan ve teknik manada en yeterli standardizasyon yaklaşımı olan SMIIC yaklaşımının hakim olduğu bir küresel helal ürün ve hizmet ticaretinde, ülkemizin en büyük payı alması için çalışmakta olan Kurumumuza 2019 yılında Helal Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarınca gösterilen teveccüh de doğru yolda ilerlediğimizin göstergesidir. Akreditasyon başvurularını almaya başladığımız Kasım 2019'dan 2021'e kadar geçen süre zarfında, ülkemizin yanı sıra Avustralya'dan Hollanda'ya, Tayvan'dan Etiyopya'ya kadar 16 farklı ülkeden toplam 33 akreditasyon başvurusu alınmıştır. Bu durum, çalışma azmimizi daha da artırıyor ve helal akreditasyon alanında daha büyük başarılarla imza atacağımıza olan inancımızı pekiştiriyor.

Hazırlanan bu çalışmanın helal uygunluk değerlendirme kuruluşları ile diğer sektör paydaşları için faydalı olmasını diler, hazırlanmasında emeği geçenlere teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	iii
TABLO DİZİNİ.....	iv
GRAFİK DİZİNİ.....	iv
I. GENEL BİLGİLER	1
A. MİSYON VE VİZYON.....	2
B. GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLAR	2
C. İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER	4
1. KURUMSAL TARİHÇE	4
2. FİZİKSEL YAPI	5
3. TEŞKİLAT YAPISI	6
4. BİLGİ VE TEKNOLOJİK KAYNAKLAR	10
5. İNSAN KAYNAKLARI	10
6. YÖNETİM VE İÇ KONTROL SİSTEMİ.....	12
II. AMAÇ VE HEDEFLER	13
A. AMAÇ VE HEDEFLER	14
B. TEMEL DEĞERLER.....	14
III. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER.....	15
A. MALİ BİLGİLER.....	16
1. BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI.....	16
2. TEMEL MALİ TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR.....	18
3. MALİ DENETİM SONUÇLARI	20
B. PERFORMANS BİLGİLERİ.....	21
1. FAALİYET VE PROJE BİLGİLERİ	21
2. PROGRAM, ALT PROGRAM, FAALİYET BİLGİLERİ	28
3. PERFORMANS SONUÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ	29
4. STRATEJİK PLANIN DEĞERLENDİRİLMESİ	31
5. PERFORMANS BİLGİ SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	37
IV. KURUMSAL KABİLİYET ve KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	38
A. STRATEJİK PLANDA ÖNGÖRÜLEMİYEN KURUMSAL KAPASİTE İHTİYAÇLAR	39
B. GÜÇLÜ YÖNLER	39
C. ZAYIF YÖNLER	39
D. FIRSATLAR	40
E. TEHDİTLER	40
IV. ÖNERİ VE TEDBİRLER.....	41
A. ÖNERİ VE TEDBİRLER.....	42

TABLO DİZİNİ

Tablo 1: Personelin Cinsiyete Göre Dağılımı	11
Tablo 2: Personelin Eğitim Durumu	11
Tablo 3: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Harcama Dağılımı	17
Tablo 4: Ödenek Harcama Dağılımı ve Harcama Oranı	18
Tablo 5: Gelir Dağılımı	19

GRAFİK DİZİNİ

Grafik 1: Personelin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı	11
Grafik 2: Personelin Yaş Dağılımı	12
Grafik 3: Personelin Hizmet Yılı	12
Grafik 4: Toplam Ödenek ve Harcama	16
Grafik 5: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Harcama Dağılımı	17
Grafik 6: Gelir Dağılımı	19
Grafik 7: Gelir ve Gider Dağılımı	20

I. GENEL BİLGİLER

A. MİSYON VE VİZYON

MİSYON

Ulusal ve uluslararası alanda tanınır ve güvenilir helal akreditasyon hizmeti sunmak.

VİZYON

Helal akreditasyon alanında dünyada lider bir kurum olmak.

B. GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLAR

703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 7060 sayılı Kanun ve 4 sayılı ‘Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 176’ncı maddesinde Kurumumuz görev ve yetkileri aşağıdaki şekilde sayılmıştır.

1. Bu Bölümde verilen görevleri yerine getirmek üzere Ticaret Bakanlığı ile ilgili, kısa adı HAK olan Helal Akreditasyon Kurumu kurulmuştur.
2. HAK, ülkemizde helal akreditasyon hizmeti sunma yetkisini haiz tek Kurum olup görev ve yetkileri şunlardır:
 - a. Ülkemizde ve yurt dışında yerleşik helal uygunluk değerlendirme kuruluşlarına helal akreditasyon hizmeti sunmak, helal akreditasyon ile ilgili kıstas ve tedbirleri belirlemek ve bunları uygulamak.
 - b. Faaliyet alanı kapsamında, uluslararası ve bölgesel akreditasyon birlikleri ve örgütleri nezdinde Türkiye’yi temsil etmek, bunlara üye olmak, yönetimlerinde görev almak veya bu kuruluşların merkezi olarak hizmet vermek, ikili veya çok taraflı karşılıklı tanıma anlaşmalarını imzalamak, akreditasyon kuruluşları ve akreditasyon kuruluşu bulunmayan ülkelerdeki helal akreditasyon ile ilgili kurum ve kuruluşlarla ilişkiler kurmak, iş birliğinde bulunmak.

- c. Helal akreditasyon konusunda her türlü bilimsel ve teknik incelemeleri gerçekleştirmek, helal akreditasyonun önemini artırıcı faaliyetler yapmak, bu kapsamda eğitim vermek, araştırma ve yayın yapmak veya yaptırmak, ulusal ve uluslararası kongre, seminer ve benzeri toplantılar düzenlemek.
 - d. Kurumun faaliyetlerinin icrası için hizmet almak, taşınır ve taşınmaz satın almak, yaptırmak, satmak, kiralamak.
 - e. Mevzuatla verilen diğer görevleri yerine getirmek.
3. İlgili Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve diğer mevzuatla Türk Akreditasyon Kurumuna verilen görev ve yetkiler saklıdır.
 4. Kurum, helal uygunluk değerlendirme kuruluşlarının gerçekleştirdikleri faaliyetleri icra edemez, verdikleri hizmetleri sunamaz, bir helal uygunluk değerlendirme kuruluşunda hissedar olamaz ve bu kuruluşlara danışmanlık hizmeti veremez.

Helal Akreditasyon Kurumu, Türkiye’de helal uygunluk değerlendirme kuruluşlarını akredite etmek üzere yetkili tek kurum olup, başka hiçbir tüzel ya da gerçek kişi Helal Akreditasyon Kurumunun görev alanına giren hususlarda faaliyette bulunamaz, helal uygunluk değerlendirme kuruluşlarını akredite edemez, helal akreditasyonla ilgili doğrudan veya dolaylı olarak hizmet sunumuna yönelik beyanda bulunamaz.

Kurumun gelirleri şunlardır:

- a. Genel bütçeden yapılacak yardımlar.
- b. Akredite kuruluşlardan alınacak yıllık akreditasyon kullanım ücreti.
- c. Yapılan hizmetler karşılığı alınacak ücretler.
- d. Kurumun tarafsızlığını ve bağımsızlığını etkilemeyecek her türlü yardım, bağış ve sair gelirler.
- e. Diğer gelirler.

C. İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER

1. KURUMSAL TARİHÇE

Küresel çapta gelişen helal pazarının, tüketici güvenini kazanarak büyümeye devam etmesini teminen; helal ürün ve hizmetlerin belgelendirilmesi ihtiyacı doğmuştur. Bu kapsamda Dünya genelinde pek çok helal belgelendirme sistemi ortaya çıkmıştır. Ancak bu belgelendirme sistemlerinin ortak bir dilinin olmayışı ticareti kolaylaştırmalarından çok ticaret önünde bir engel olarak görülmelerine yol açmıştır. Bu belgelendirme sistemlerinin uyumlaştırılarak küresel bir ortak standardizasyon dilinin oluşturulmasına yönelik pek çok girişim olmuştur. Kimi belgelendirme sisteminde kamu otoritesi tarafından belgelendirme kuruluşlarının tanınırlığı yaklaşımı benimsenirken, kiminde akreditasyon yaklaşımı benimsenmiştir. Akreditasyon yaklaşımı diğer ürün ve hizmet gruplarında küresel düzeyde hakim olan yaklaşımdır. Akreditasyon örgütleri, ulusal düzeyde uyumlaştırılmış uluslararası standartların hükümleri çerçevesinde belgelendirme kuruluşlarını akredite etmekte, aralarında gerçekleştirdikleri eşdeğerlendirme faaliyetleri ve imzaladıkları karşılıklı tanıma anlaşmaları kapsamında yaptıkları akreditasyon anlaşma tarafı ülke akreditasyon kuruluşlarınca da tanınarak küresel bir geçerliliğe sahip olmaktadır.

Helal konusunda Ortak bir standardizasyon dilinin ve belgelendirme sisteminin tesis edilmesi amacıyla İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) bünyesinde İslam Ülkeleri Standartlar ve Metroloji Enstitüsü (SMIIC) kurulmuştur. SMIIC tarafından helal ürün ve hizmet standartları, bu standartlara uygunluk denetimini gerçekleştirecek belgelendirme kuruluşları ile onları akredite edecek akreditasyon kuruluşlarının uyması gereken kurallara dair standartlar yayımlanmıştır.

7060 sayılı “Helal Akreditasyon Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun”, 1 Kasım 2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Genel Kurulu’nda görüşülerek kabul edilmiş ve 18 Kasım 2017 tarihli ve 30244 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 5 Temmuz 2018 tarihinde Kurum Yönetim Kurulu Başkanlığı, Genel Sekreterlik ve ilgili Daire Başkanlıkları ile Basın Müşavirliği kadrolarına atamalar yapılmış, Ticaret Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığında da geçici personel görevlendirilmeleri yapılmıştır. 9 Temmuz 2018 tarih ve 30473 (3.Mükerrer) sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 703 sayılı “Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname”nin 72’nci maddesi ile 7060 sayılı “Helal Akreditasyon Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun”un adı “Helal Akreditasyon Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun” olarak değiştirilerek, 1 ile 10’uncu maddeleri, 11’nci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları, 12’nci maddesinin birinci, ikinci ve dördüncü fıkraları, 13’üncü maddesi ile geçici 1’nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

15 Temmuz 2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 4 sayılı “Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi”nin on beşinci bölümünün 174-183’üncü maddeleri ile kurumun görev, yetki ve sorumlulukları yeniden belirlenmiştir. 17/01/2019 tarihli ve 30659 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 7161 sayılı Kanun’un 63’ncü maddesi ile görev ve yetkilerinde yeni düzenlemeler yapılmıştır. Boş bulunan Kurum Yönetim Kurulu üyeliklerine 2019/71 ve 72 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile 30 Mart 2019 tarihinde atamalar gerçekleştirilerek, Kurumun kurulma süreci tekemmül ettirilmiştir.

2. FİZİKSEL YAPI

Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından Kurumumuza tahsis edilen hizmet binası Mustafa Kemal Mahallesi 2120. Cadde No:12 Çankaya/Ankara adresinde bulunmaktadır. Kurumumuz faaliyetlerini 15 Kasım 2019 tarihi itibariyle yeni hizmet binasında devam ettirmektedir. Hizmet binası, ofisler, eğitim ve toplantı salonu ile yemekhaneden oluşan 1007 m²’lik kullanım alanına sahiptir.

3. TEŞKİLAT YAPISI

Merkez Teşkilatı

Kurumumuz; Yönetim Kurulu, Genel Sekreterlik ve Helal Akreditasyon Dairesi Başkanlığı, Uluslararası İlişkiler Dairesi Başkanlığı, Personel ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı hizmet birimlerinden oluşmaktadır.

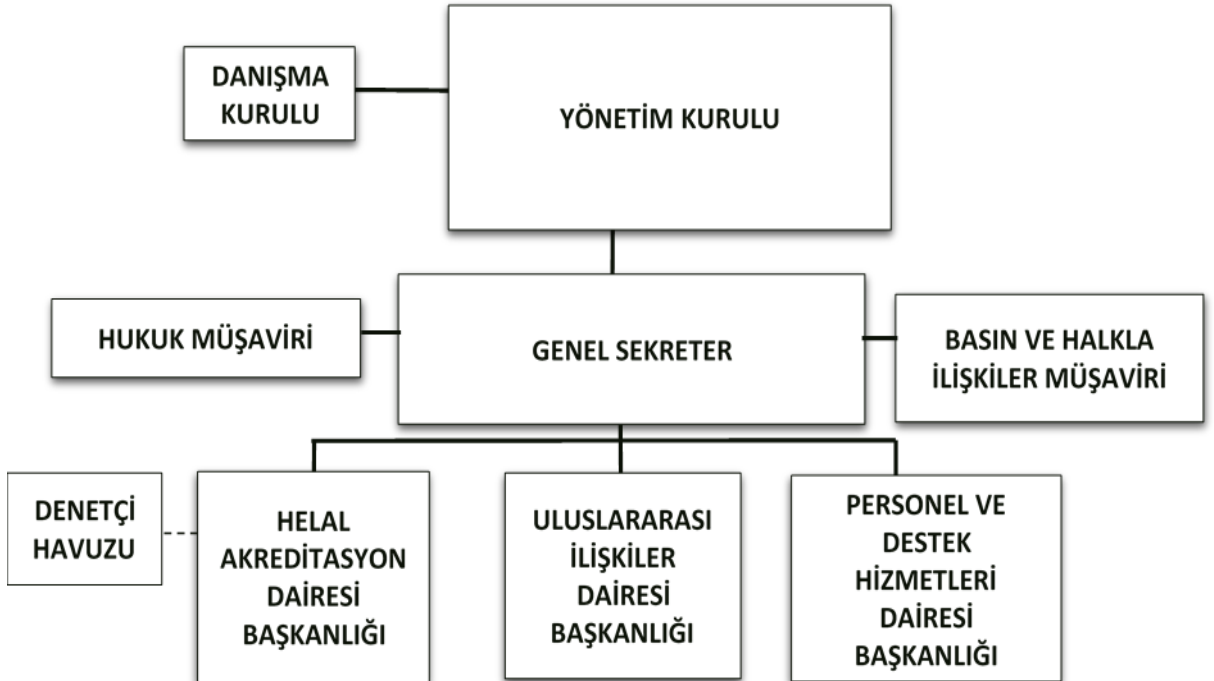
Yurt İçi Ofisleri

Kurumumuz 4 sayılı “Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi”nin 178’nci maddesinin 5’inci fıkrasının (j) bendine istinaden, Yönetim Kurulunun teklifi ve Bakan Onayı ile yurt içinde ofisler kurulabilmektedir. Henüz Kurumumuza ait yurt içi ofis bulunmamaktadır.

Yurt Dışı Ofisleri

Kurumumuz yurt dışında yürüteceği hizmetler için 4 sayılı “Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi”nin 182’nci maddesine istinaden yurt dışında ofis kurulabilir. Henüz yurt dışı ofis bulunmamaktadır.

Kurumumuz teşkilat şeması aşağıda yer almaktadır.

YÖNETİM KURULU

4 sayılı “Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi”nin 178’nci maddesinin 1’inci fıkrasına göre; Yönetim Kurulu, Kurumun karar organıdır. Yönetim Kurulu, Başkan ve dört üye olmak üzere toplam beş üyeden oluşmaktadır. Kurumu Başkan temsil etmektedir. Bakan tarafından Başkanın yokluğunda Kurumu temsil etmek üzere Yönetim Kurulu üyeleri arasından Başkanvekili atanmış olup, Başkan hariç Yönetim Kurulu üyelerinin görev süreleri üç yıldır ve görev süresi biten Yönetim Kurulu üyesi tekrar atanabilmektedir.

Yönetim Kurulunun görev ve yetkileri şunlardır:

- Çalışma programını onaylamak, bütçe teklifini Bakana sunmak.
- Helal akreditasyona ilişkin politika önerilerine, strateji ve hedeflere ilişkin çalışmalar ve gerekli güncellemeleri yapmak.
- Helal akreditasyona yönelik usul ve esasları belirlemek, bu usul ve esaslar çerçevesinde işlemlerin sonuçlanmasını sağlamak.
- Görevleri ile ilgili konularda inceleme, araştırma ve proje yaptırmak, bu amaçla mal ve hizmet satın alınmasına karar vermek, ihtiyaç duyulması hâlinde belirlenecek bilirkişilerden hizmet satın alımına karar vermek.
- Akredite kuruluşlardan alınacak yıllık akreditasyon kullanım ücreti ve verilen hizmetler karşılığında alınacak ücretler ile Kurum adına görevlendirilen bilirkişilere yapılacak ödemelere ilişkin esasları tespit ederek Bakan onayına sunmak.
- Görevlerini yerine getirmesi için ihtiyaç duyulan taşınmazların satın alınması, yaptırılması, satılması ve kiralanmasına ilişkin teklifleri Bakan onayına sunmak.
- Kurum faaliyetlerindeki ihtiyaçlara göre personel ve organizasyon ihtiyacını belirlemek, personelin işe alınması ve diğer işlemlerle ilgili karar vermek.
- Yurt içinde ve yurt dışında, helal akreditasyonun önemini artırmaya ve kamuoyunun bilgilendirilmesine yönelik faaliyetlerin yapılmasına karar vermek.
- Kurum faaliyetlerine yönelik yönetmelik, tebliğ, genelge ve benzeri düzenlemeleri görüşüp karar vermek.
- Helal akreditasyon kararlarını ve karar alma süreçlerini izlemek ve gerekli tedbirleri almak.
- Şikâyet ve itirazları değerlendirmeye yönelik usul ve esasları belirlemek.
- İlgili mevzuat çerçevesinde uluslararası ve bölgesel akreditasyon birlikleri ve örgütleri ile diğer ülkelerin akreditasyon kuruluşlarıyla karşılıklı tanıma anlaşmalarının imzalanmasına karar vermek, diğer ülkelerin akreditasyon kuruluşları ile iş birliği yapmak, görev alanı ile ilgili uluslararası veya bölgesel kuruluşlara üye olunmasına ve Kurumun bu kuruluşlar nezdinde temsil edilmesine karar vermek.

- Yurt içinde ofisler kurulmasına ilişkin teklifleri Bakan onayına sunmak.
- Kurumun ihtiyaçlarına göre alt hizmet birimleri ile geçici veya sürekli çalışma grupları, komiteler ve bilirkişi komiteleri kurmak.
- Yardım, bağış ve sair gelirlerin kabul edilmesine karar vermek.
- Genel Sekreter tarafından yapılan düzenlemeleri görüşüp karara bağlamak.

DANIŞMA KURULU

Danışma Kurulunun görev ve yetkileri şunlardır:

- Kurumun talep ettiği konulara yönelik inceleme yapmak, görüş oluşturmak ve önerilerde bulunmak.
- Helal akreditasyonla ilgili politika, strateji ve hedeflerin belirlenmesine yönelik tavsiyelerde bulunmak.
- Kurumun tanıtımına, önceliklerine, sorunlarına ve çözüm önerilerine yönelik tavsiyelerde bulunmak.
- Kurumun ihtiyaç duyabileceği alanlarda bilimsel ve akademik çalışmalara destek verilmesine ilişkin tavsiyelerde bulunmak.
- Kurumun tarafsızlığının korunmasını teminen Yönetim Kuruluna tavsiyelerde bulunmak.

GENEL SEKRETERLİK

Genel Sekreterlik, Genel Sekreter ile Genel Sekretere bağlı daire başkanlıklarından oluşur.

Genel Sekreterin görev ve yetkileri şunlardır:

- İlgili kuruluşlar arasında helal akreditasyon konusunda koordinasyonu sağlamak.
- Hizmet birimleri arasında koordinasyonu sağlamak.
- Temel politika ve stratejilerin uygulanmasını sağlamak ve izlemek.
- Kurumun stratejik planını, yıllık faaliyet programını ve bütçe teklifini hazırlayarak Yönetim Kuruluna sunmak, bunların uygulanmasını sağlamak, yılsonu faaliyet raporunu hazırlamak. Personelin yeterlik ve yetkinliklerinin sağlanması, artırılması ve sürdürülebilmesi için gerekli çalışmaları yapmak ve tedbirleri almak.
- Personelin hizmet birimlerine dağılımını yapmak.
- Yönetim Kurulu tarafından verilecek görevleri yapmak.

Helal Akreditasyon Dairesi Başkanlığı

- Helal uygunluk değerlendirme faaliyetleri yapan kuruluşların helal akreditasyon başvurularının incelenmesi ve sonuçlandırılması işlemlerini yapar.
- Akredite edilen kuruluşları izler ve denetler.
- Genel Sekreter tarafından verilen diğer görevleri yapar.

Uluslararası İlişkiler Dairesi Başkanlığı

- Uluslararası ve bölgesel akreditasyon birlikleri ve örgütleri nezdindeki çalışmalarını takip eder, gerekli hazırlıkları yapar.
- Helal akreditasyon alanındaki anlaşmaların ve sistemlerin oluşumuna ve yürütülmesine katkı sağlar.
- Diğer ülkelerdeki helal akreditasyon ile ilgili kurum ve kuruluşlarla ilişkiler kurar ve iş birliğini geliştirir.
- Karşılıklı tanıma anlaşmalarının imzalanmasına yönelik müzakereleri yürütür ve sonuçlandırır.
- Helal akreditasyon konusunda her türlü bilimsel ve teknik incelemeleri gerçekleştirir, helal akreditasyonun önemini artırıcı faaliyetler yapar, bu kapsamda eğitim verir, araştırma ve yayın yapar veya yaptırır, ulusal ve uluslararası kongre, seminer ve benzeri toplantılar düzenler.
- Genel Sekreter tarafından verilen diğer görevleri yapar.

Personel ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

- Kurumun insan gücü planlaması ile insan kaynakları sisteminin geliştirilmesi ve performans ölçütlerinin oluşturulması konusunda çalışmalar yapar.
- Kurum personelinin atama, eğitim, nakil, terfi, emeklilik ve benzeri özlük işlemlerini yürütür.
- Kurumun ihtiyacı olan bilgi işlem, yapım, satın alma, kiralama, bakım ve onarım ve benzeri her türlü idari, bütçe ve mali hizmetleri gerçekleştirir.
- Kurumun taşınır ve taşınmazlarına ilişkin işlemleri ilgili mevzuat çerçevesinde yürütür.
- Kurumun genel evrak ve arşiv faaliyetlerini düzenler ve yürütür.
- Kurumun sivil savunma ve seferberlik hizmetlerini planlar ve uygular.
- Kurumun yürürlüğe koyacağı düzenleyici işlem çalışmalarında destek hizmetlerini sunar.
- Helal akreditasyon alanında bütün taraflarla yapılan sözleşmelerin gereklerini yerine getirir.
- Genel Sekreter tarafından verilen diğer görevleri yapar.

4. BİLGİ VE TEKNOLOJİK KAYNAKLAR

Kurumumuz dijital altyapısı ve Kalite Yönetim Sistemi süreçlerinin yürütülebilmesi ile akreditasyon ve denetçi/uzman havuzu başvurularının çevrimiçi bir arayüzden sunulmasına yönelik yazılımın içerik bilgilerinin temini, test edilmesi ve KAYSİS entegrasyonunun sağlanmasına yönelik donanım, yazılım ve lisans alımı TÜRKSAT Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş. aracılığıyla yapılmıştır.

Kurumumuzun sunacağı tüm akreditasyon hizmetlerinin bilgi güvenliği ve siber güvenlik çerçevesinde yapılabilmesi için standartlara uygun bir şekilde gerekli yazılım ve donanım alımları yapılmıştır.

Bu kapsamda, Ulusal Siber Güvenlik Stratejisi Eylem Planı doğrultusunda, bilgi işlem sistem odası oluşturulmuştur. Çevresel faktörlerden gelecek olumsuzluklara karşı alarm sistemleri kurulmuştur. Ayrıca sistem odasına girişlerde parmak izi kontrol sistemi de kurularak sistem odasının emniyeti sağlanmıştır.

Bilgi ve veri güvenliğini sağlamak, dışarıdan gelecek tehditleri önlemek ve tespit etmek amacıyla güvenlik duvarı kurulmuştur.

Kurumumuz internet sitesi www.hak.gov.tr oluşturulmuş, Türkçe ve İngilizce olarak hizmete açılmıştır.

Bilgilere izinsiz ve yetkisiz erişimi engellemek amacıyla tüm kullanıcılara kullanıcı adı ve parola tanımlaması yapılmıştır. Ağ kablolama, teknik servis, kablolu ve kablosuz internet erişimi, web hizmetleri tamamlanmıştır.

Programların kurulumu ve yönetimine yönelik diğer çalışmalar için sunucular, veri depolama ve yedekleme sistemleri alınmış ve kurulumları tamamlanmış olup bu minvalde ihtiyaç duyulan eğitim çalışmaları devam etmektedir.

5. İNSAN KAYNAKLARI

Kurumumuza 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 50 adet kadro ihdas edilmiştir.4046 sayılı Kanunun 22 inci maddesi gereğince Kalkınma Bankasından 3 personel ataması daha gerçekleşince Kadro sayımız 53'e yükselmiştir.

27 Temmuz 2020 tarihli ve 31198 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan “Helal Akreditasyon Kurumu Uzman Yardımcısı Alım İlanı” kapsamında, 14-17 Eylül 2020 tarihleri arasında ve 22 Eylül 2020 tarihinde gerçekleştirilen giriş (sözlü) sınavı neticesinde 7 Helal Akreditasyon Uzman Yardımcısı ataması gerçekleşmiş ve görevlerine başlamışlardır.

06/11/2019 tarihli ve 2019/387 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Kurumumuza tahsis edilen 15 adet sürekli işçi kadrosu için 4857 sayılı İş Kanunu hükümleri ile 09/08/2009 tarihli ve 27314 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Kurum ve Kuruluşlarına İşçi Alınmasında Uygulanacak Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümleri çerçevesinde15 adet sürekli işçi istihdamı gerçekleştirilmiş ve 04/08/2020 tarihinde göreve başlamışlardır.

Naklen atama ile Ticaret Bakanlığı ve diğer Kamu Kurumlarından, Kurumumuzda geçici görevli bulunan 6 personel ve Ankara Büyükşehir Belediyesi ASKİ Genel Müdürlüğünden bir Mali Hizmetler Uzmanı göreve başlamıştır.

Böylelikle 2020 faaliyetleri; Yönetim Kurulu Başkanımız, 4 Yönetim Kurulu Üyemiz, 22 kadrolu personelimiz, 19 geçici görevli personel ve 15 sürekli işçi ile yürütülmüştür.

Helal Akreditasyon Kurumundaki personelin cinsiyete göre dağılımını gösterir tablo ve grafik aşağıdaki şekildedir.

Tablo 1: Personelin Cinsiyete Göre Dağılımı

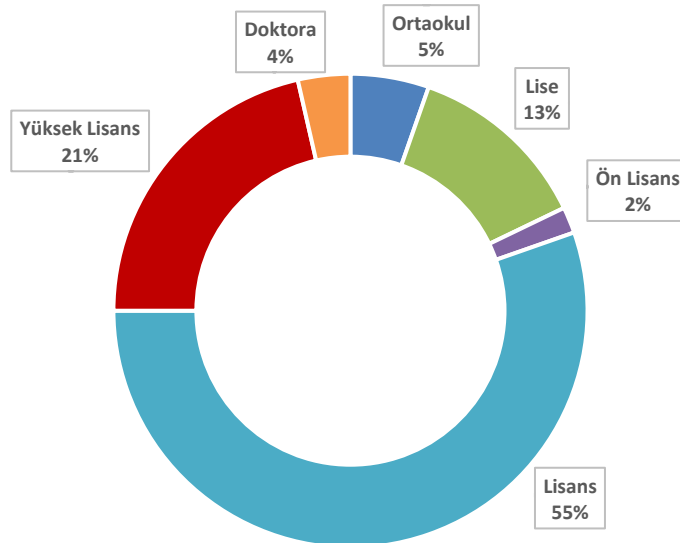
Statü	Kadın	Erkek	Toplam
Kadrolu	18	20	38
Geçici Görevli	9	9	18
Toplam	27	29	56

Helal Akreditasyon Kurumundaki personelin eğitim durumunu gösterir tablo ve grafik aşağıdaki şekildedir.

Tablo 2: Personelin Eğitim Durumu

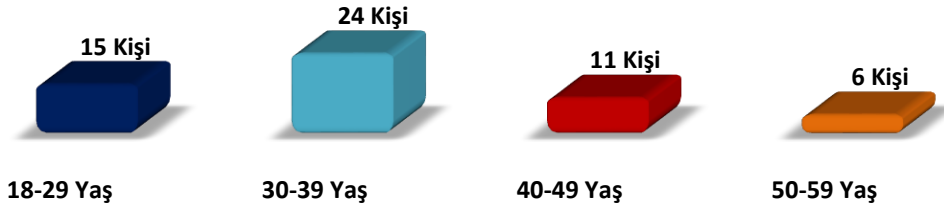
Eğitim Durumu						
Ortaokul	Lise	Ön Lisans	Lisans	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam
3	7	1	31	12	2	56

Grafik 1: Personelin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı

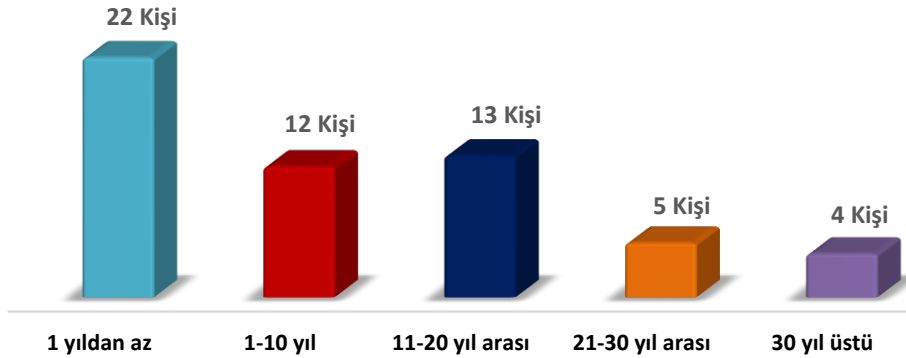
Helal Akreditasyon Kurumundaki personelin yaşa göre dağılımını gösterir grafik aşağıdaki şekildedir.

Grafik 2: Personelin Yaş Dağılımı

Helal Akreditasyon Kurumundaki personelin hizmet yılına göre dağılımını gösterir grafik aşağıdaki şekildedir.

Grafik 3: Personelin Hizmet Yılı

6. YÖNETİM VE İÇ KONTROL SİSTEMİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 55'inci maddesinde; "İç kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür." şeklinde tanımlanmıştır. 2020 yılı içerisindeki Kurumumuz faaliyetleri iç kontrol ilke ve esaslarına uygun olarak gerçekleştirilmiş olup, iç kontrol sisteminin geliştirilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

II. AMAÇ VE HEDEFLER

A. AMAÇ VE HEDEFLER

Helal Akreditasyon Kurumu 2020-2024 Stratejik Planı'nda, amaç ve hedefler aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

AMAÇ 1 : Ulusal ve uluslararası alanda tanınır ve güvenilir bir akreditasyon kurumu olmak.

- **Hedef 1.1:** Helal akreditasyon faaliyetlerine başlanabilmesi ve bu faaliyetlerin etkin bir şekilde idamesi için gerekli olan uygulama usul ve esaslarını tanımlayan teknik dokümanlar oluşturularak paydaşların erişimine açılacaktır.
- **Hedef 1.2:** Yurt içinde ve yurt dışında yerleşik uygunluk değerlendirme kuruluşlarının helal akreditasyon başvuruları işleme alınıp sonuçlandırılacaktır.
- **Hedef 1.3:** Yurt içi ve yurt dışında bilgilendirici seminer, toplantı, eğitim, konferans, fuar ve etkinlik düzenlenecek ve düzenlenen etkinliklere katılmak sağlanacaktır.
- **Hedef 1.4:** Diğer ülkelerin akreditasyon kuruluşları veya ilgili ulusal ve uluslararası kuruluşlar ile küresel seviyede uyumlaştırılmış bir helal akreditasyon sisteminin tesisine yönelik olarak çok taraflı ve ikili işbirliği imkânlarının geliştirilmesine dönük çalışmalar yürütülecektir.

AMAÇ 2 : Kurumsal kapasiteyi güçlendirmek ve geliştirmek.

- **Hedef 2.1:** İnsan kaynakları yönetiminin ve kurum kültürünün oluşturulması, verimliliğin ve sunulan hizmet kalitesinin artırılması sağlanacaktır.
- **Hedef 2.2:** Stratejik yönetim geliştirilecektir.
- **Hedef 2.3:** Bilişim altyapısı güçlendirilecek ve geliştirilecektir.

B. TEMEL DEĞERLER

- ❖ Helal kriterlere uygunluk
- ❖ Güvenilirlik
- ❖ Tarafsızlık
- ❖ Adillik ve sorumluluk
- ❖ Şeffaflık
- ❖ Liyakat, uzmanlaşma ve yetkinlik
- ❖ Etik değerlere bağlılık
- ❖ Paydaşlarla işbirliği
- ❖ Uluslararası tanınırlık
- ❖ Hesap verilebilirlik
- ❖ Yenilikçilik
- ❖ Sürekli iyileştirme
- ❖ Sonuç odaklılık

III.FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

A.MALİ BİLGİLER¹

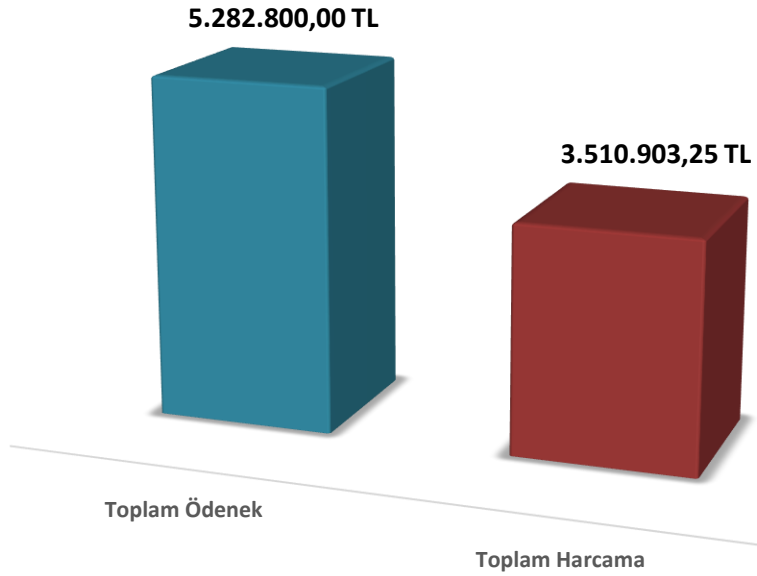
1. BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI

Kurumumuza, 2020 yılı içerisinde Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 4.191.000,00 TL, Personel Giderlerini Karşılama Ödeneğinden 453.000,00 TL, Likit Karşılığı Ödenek Kaydı ile 638.800,00 TL olmak üzere toplam 5.282.800,00 TL ödenek tahsis edilmiştir.

i. 2020 Yılı Ödenek ve Harcama Durumu

Kurumumuz 2020 yılı bütçesine ait 5.282.800,00 TL (yıl içindeki ekleme ve düşmeler dahil) ödenegin 3.510.903,25 TL'lik kısmı yıl içinde kullanılmıştır.

Grafik 4: Toplam Ödenek ve Harcama

¹ (*) Kurumumuz 2020 Yılı Kesin Hesap çalışmaları devam etmesi nedeniyle, bu bölümde yer alan rakamlar kesinleşmiş veriler değildir.

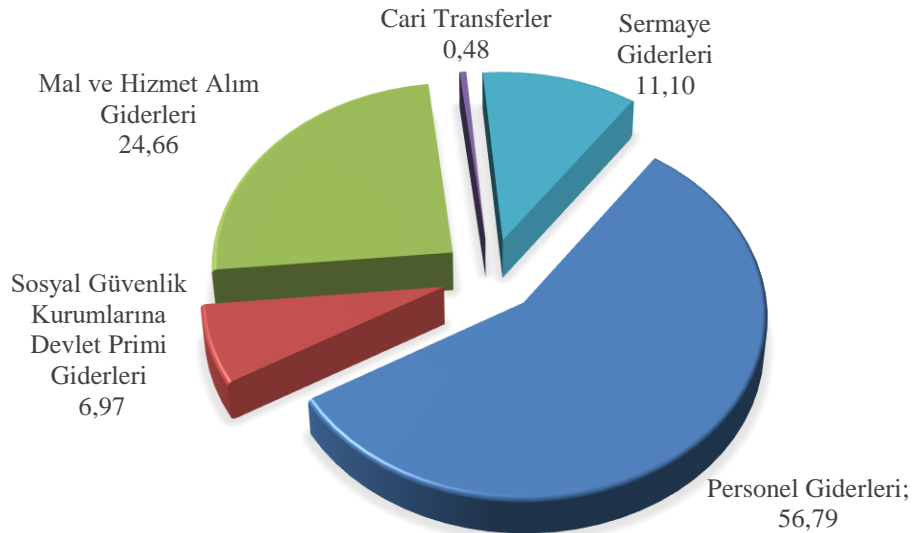
2020 yılı içinde yapılan toplam harcamaların ekonomik kod bazında birinci düzeyde dağılımı Tablo 3'te gösterilmektedir.

Tablo 3: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Harcama Dağılımı

Ekonomik Sınıflandırma		KBÖ	Toplam Ödenek	Toplam Harcama	Toplam Harcama İçindeki Payı %
01	Personel Giderleri	1.191.000,00	2.129.000,00	1.993.730,66	56,79
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	116.000,00	267.000,00	244.718,28	6,97
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.848.000,00	1.848.000,00	865.808,64	24,66
05	Cari Transferler	36.000,00	38.800,00	16.800,00	0,48
06	Sermaye Giderleri	1.000.000,00	1.000.000,00	389.845,67	11,10
TOPLAM		4.191.000,00	5.282.800,00	3.510.903,25	100

2020 yılı verilerine göre, yapılan harcamalar arasında en büyük pay % 56.79 ile Personel Giderleri kalemi olmuştur.

Grafik 5: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Harcama Dağılımı

2. TEMEL MALİ TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

ii. Bütçe Giderleri

Kurumumuz 2020 yılı bütçesinin 3.510.903,25 TL'si yıl sonu itibariyle kullanılmış olup, bu miktarın; % 93,65'lik gerçekleşme payı ile 1.993.730,66 TL'si Personel Giderlerine, % 91,65'lik gerçekleşme payı ile 244.718,28 TL'si Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderlerine, % 46,85'lik gerçekleşme payı ile 865.808,64 TL'si Mal ve Hizmet Alım Giderlerine, % 43,30'luk gerçekleşme payı ile 16.800,00 TL'si Cari Transferlere, % 38,98'lik gerçekleşme payı ile 389.845,67 TL'si Sermaye Giderlerine aittir.

Ekonomik sınıflandırmaya göre 2020 yılında en yüksek gerçekleşme oranı % 93,65 ile Personel Giderlerinde, en düşük gerçekleşme oranı ise % 38,98 ile Sermaye Giderlerinde olmuştur.

Tablo 4: Ödenek Harcama Dağılımı ve Harcama Oranı

					(TL)
	Ekonomik Sınıflandırma	KBÖ	Toplam Ödenek	Toplam Harcama	Harcama Oranı %
01	Personel Giderleri	1.191.000,00	2.129.000,00	1.993.730,66	93,65
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	116.000,00	267.000,00	244.718,28	91,65
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.848.000,00	1.848.000,00	865.808,64	46,85
05	Cari Transferler	36.000,00	38.800,00	16.800,00	43,30
06	Sermaye Giderleri	1.000.000,00	1.000.000,00	389.845,67	38,98
TOPLAM		4.191.000,00	5.282.800,00	3.510.903,25	66,46

iii. Bütçe Gelirleri

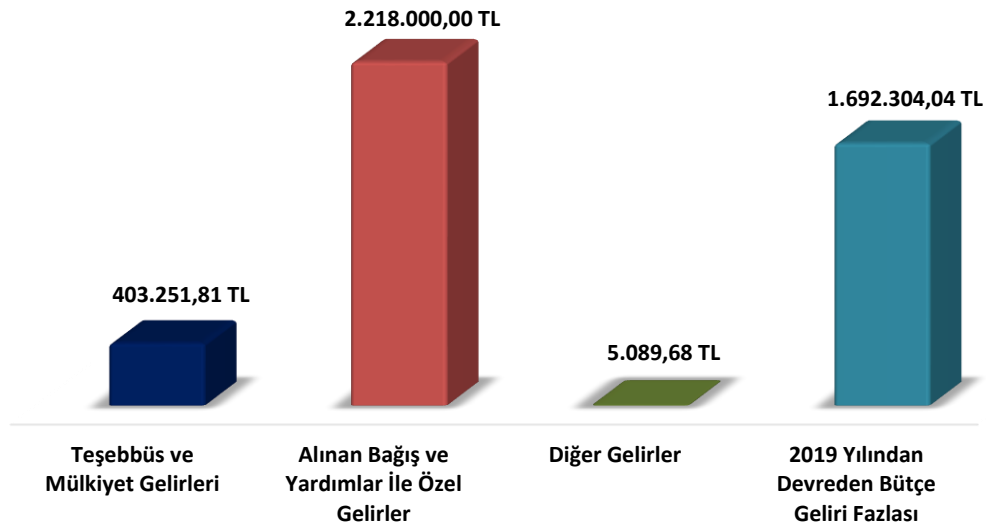
2020 yılı içerisinde, 403.251,81 TL Teşebbüs ve Mülkiyet Geliri, 2.218.000,00 TL Alınan Bağış ve Yardımlar İle Özel Gelirler, 5.089,68 TL Diğer Gelirler kaleminden olmak üzere toplam 2.626.341,49 TL gelir kaydedilmiştir. 2019 yılından devreden bütçe geliri fazlası 1.692.304,04 TL ile 2020 yılı içerisinde toplam 4.318.645,53 TL gerçekleşme olmuştur.

Tablo 5: Gelir Dağılımı

(TL)

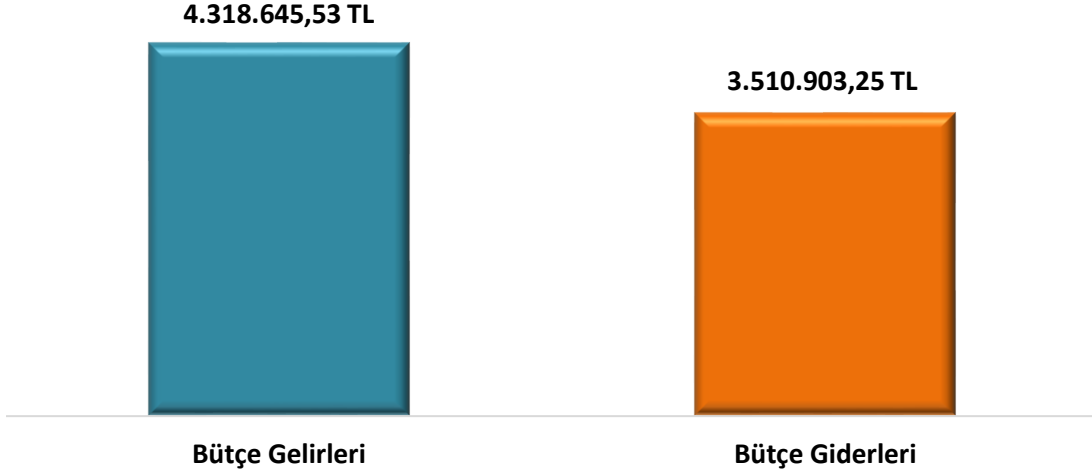
Ekonomik Kod	Açıklama	Gelir Tahmini	Gerçekleşme
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	10.000,00	403.251,81
04	Alınan Bağış ve Yardımlar İle Özel Gelirler	4.081.000,00	2.218.000,00
05	Diğer Gelirler	0,00	5.089,68
Toplam		4.091.000,00	2.626.341,49
Net Finansman		100.000,00	-
2019 Yılından Devreden Bütçe Geliri Fazlası		-	1.692.304,04
Genel Toplam		4.191.000,00	4.318.645,53

Grafik 6: Gelir Dağılımı

2020 yılında hazine yardımları dahil 2.626.341,49 TL ile 2019 yılından devreden bütçe geliri fazlası 1.692.304,04 TL ile toplam 4.318.645,53 TL bütçeye gelir kaydedilmiş, bahse konu gelirlerden 3.510.903,25 TL harcama yapılmıştır.

Grafik 7: Gelir ve Gider Dağılımı

3. MALİ DENETİM SONUÇLARI

Helal Akreditasyon Kurumunun dış denetimi ilgili mevzuat gereğince Sayıştay Başkanlığınca yerine getirilmektedir. Kurumumuz tarafından gerçekleştirilen mali iş ve işlemler kamu kaynaklarının etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesi, muhafazası ve kullanılması ile kamuda hesap verme sorumluluğu ve mali saydamlık esasları çerçevesinde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.

B.PERFORMANS BİLGİLERİ

1. FAALİYET VE PROJE BİLGİLERİ

Kurumumuz hizmet birimleri; Helal Akreditasyon Dairesi Başkanlığı, Uluslararası İlişkiler Dairesi Başkanlığı ile Personel ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı'dır. Hizmet birimlerine ait 2020 yılı faaliyet ve proje bilgileri aşağıda yer almaktadır.

Helal Akreditasyon Faaliyetleri:

Yurt içinde ve yurt dışında yerleşik kuruluşlardan gelen helal akreditasyon başvurularının Helal Akreditasyon Kurumu'nun (HAK) belirlediği uygulama kurallarına, ulusal mevzuata ve uluslararası düzeyde kabul görmüş standartlara göre incelenmesine 2020 yılı boyunca devam edilmiştir.

Türkiye dahil 16 farklı ülkeden 33 belgelendirme kuruluşunun akreditasyon başvuru talebi alınmıştır. Bu başvurulardan (1 tanesi yurtdışında yerleşik bir belgelendirme kuruluşunun olmak üzere) 4 tanesi için akreditasyon kararı alınmıştır. Bu doğrultuda 425'in üzerinde helal uygunluk belgesi HAK'ın akreditasyon kapsamına girmiştir.

3 başvurunun son aşama denetimleri tamamlanmış olup tespit edilen tali nitelikteki eksiklikler 2021 yılında takip eden süreçlerin yürütülmesi adına bu kuruluşlara bildirilmiştir.

9 başvuru ise söz konusu belgelendirme kuruluşlarının asgari şartları sağlayamadığının tespiti üzerine olumsuz sonuçlandırılmıştır.

Bunun dışında kalan diğer tüm kuruluşların ulusal ve uluslararası kurallar ile standartlara göre helal belgesi verip vermediklerine yönelik incelemeleri HAK personeli tarafından bitirilmiş, eksiklikler ilgili kuruluşlara bildirilmiştir.

HAK'ın bu faaliyetleriyle bir yandan tüketicilerin ürün ve hizmetlere güvenli bir şekilde erişmesi sağlanırken, diğer taraftan ülkemizin küresel düzeydeki helal sertifikasyon ve helal sertifikalı ürün ve hizmet pazarından alacağı payın artırılmasına katkı sunulmuştur.

Benzer şekilde, yurt dışındaki kuruluşlara yönelik helal akreditasyon faaliyetleri ile ülkemize hem döviz kazandırıcı bir hizmet ifa edilmiş hem de İslam dünyasında ticareti kolaylaştırıcı, güvenilir, ortak bir helal uygunluk değerlendirme mekanizmasının inşasına katkı sağlanmıştır.

Hali hazırda yayım ve hazırlık aşamasında olan muhtelif OIC/SMIIC standartları ve kılavuzlarına ilişkin hem SMIIC hem de ulusal standardizasyon düzeyindeki Teknik Komite Toplantıları ile Helal Ayna Komite toplantıları takip edilmiştir. Bu bağlamda, uluslararası helal standartlarının ülke menfaatlerimize göre şekillendirilip ilgili tüm tarafların beklentilerine mümkün olduğunca cevap verebilmesini sağlamak adına Helal Ayna Komite Başkanlığı görevi Kurumumuzca yürütülmeye başlanmıştır.

Helal Akreditasyon Uygulama Çerçevesinin İnşası:

2020 yılı boyunca helal akreditasyona esas teşkil eden uygulama dokümanları hazırlanarak ilgili tüm paydaşların bilgisine ve erişimine açılmıştır.

Yıl içinde yoğunlaşan denetimler ve ilgili tarafların beklentileri dikkate alınarak, daha evvelki dönemlerde hazırlanıp yürürlüğe alınan uygulama dokümanlarındaki revizyon noktaları ve yeni oluşturulması gereken kural ve düzenlemeler tespit edilmiş, gerekli iyileştirmeler ve yeni doküman yazım süreçleri yılın tümünde sürdürülmüştür.

Hem ülkemizdeki helal belgelendirme faaliyetlerini hem de helal uygunluk belgesi almış işletme ve üreticilerin faaliyetlerini doğrudan etkileyen Üçüncü Tarafların Uygun Olmayan İş ve İşlemleri Hakkında Tebliğ ile Helal Akreditasyonun Askıya Alınması, Kapsamının Daraltılması ve Geri Çekilmesine İlişkin Usul ve Esaslara Dair Tebliğ 2020 yılı içerisinde Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe alınmıştır.

Helal belgelerinin ve ürünler üzerindeki helal şartlarına uygunluğu belirtici diğer işaretlerin tüketicileri yanıltıcı şekilde kullanılmasının önüne geçebilmek için, bu minvalde tespit edilen mevzuata aykırı uygulamalara ilişkin ilgili Kamu organları, meslek örgütleri ve sivil toplum kuruluşları nezdinde bilgilendirme çalışmaları yürütülmüştür.

HAK’tan akredite kuruluşların helal uygunluk belgesi verdikleri tüm ürünlerin imalatçısı, muhteviyatı, tetkik edilme tarihi vb. bilgilerin derlenmesine yönelik bir sistem altyapısı tesis etme çalışmalarına analiz seviyesinde başlanmıştır.

Danışma Kurulu ve Alt İhtisas Komiteleri Faaliyetleri:

Piyasa aktörlerinin helal akreditasyon ve sertifikasyon gibi alanlardaki farkındalığın artırılması, bu amaç ekseninde HAK tarafından ilgili paydaşlar nezdinde işbirliği imkânlarının araştırılıp geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmüştür.

Bu kapsamda hususi olarak ‘kamu alımlarında ve kamunun temin ettiği yemek hizmetlerinde helal sertifikasyon’ ve ‘Helal (Müslüman Dostu) Turizm’ temalı 2 alt ihtisas komite toplantısı ilgili özel sektör ve kamu organlarının da katılımları ile çevrimiçi olarak tertip edilmiştir.

Bahsi geçen ihtisas komiteleri vesilesiyle ilgili ana paydaşlar bir araya getirilmiş, uygulamadaki durum ve ilerleyen dönemlerde yaşanabilecek gelişmeler ortaya konmuştur.

Her yıl 1 defa toplanması zorunlu olan Helal Akreditasyon Kurumu Danışma Kurulu’nun ikinci toplantısı, ilgili kamu ve özel sektör paydaşlarının geniş ve üst düzey katılımları ile çevrimiçi olarak 25 Aralık 2020’de tertip edilmiştir.

Eğitim Faaliyetleri:

Kurumsal kapasiteyi arttırmak amacıyla kurum içi;

- 3-4 ve 6-7 Şubat 2020 tarihlerinde TS EN ISO 9001:2015 Kalite Yönetim Sistemi ve TS EN ISO 22000 Gıda Güvenliği Yönetim Sistemleri Standartları eğitimi,
- 24-28 Şubat 2020 tarihlerinde ise SMIIC Uzmanları tarafından verilen OIC/SMIIC 1:2019 Helal Gıda için Genel Gereklilikler, OIC/SMIIC 2:2019 Helal Sertifikası Veren Kuruluşlar Hakkında Rehber, OIC/SMIIC 3:2019 Helal Akreditasyon Kuruluşu Hakkında Rehber, TS OIC / SMIIC Helal Gıda Teknik Uzman Eğitimi ve Eğiticilerin Eğitimi eğitimi,
- 24-25 Haziran 2020 tarihlerindeki ISO/IEC 17065 “Uygunluk Değerlendirmesi- Ürün, Proses ve Hizmet Belgelendirmesi Yapan Kuruluşlar İçin Şartlar” eğitimi,
- 6-7 Temmuz 2020 tarihlerindeki TS EN ISO/IEC 17021-1 “Uygunluk Değerlendirmesi- Yönetim sistemlerinin tetkikini ve belgelendirmesini sağlayan kuruluşlar için şartlar Bölüm 1: Şartlar” eğitimi,
- 9-10 Temmuz tarihlerindeki TS EN ISO 19011 "Yönetim Sistemleri Tetkiki Standardı" eğitimi düzenlenmiştir.

Diğer Eğitimler;

- Ülkemizdeki helal belgeli ürün ve hizmet üreticisi/sağlayıcısı firmalar ya da bu alanda ihracat yapmak isteyen işletmeler bünyesindeki çalışanlar ile helal belgeli ürün ve hizmetler konusunda tecrübesi olmayan ancak bu alanda bilgi sahibi olmak isteyen kişilere yönelik “Helal Gıda Standardı Temel Eğitimi”: 27-28 Ağustos 2020 ve 28-29 Aralık 2020 tarihleri olmak üzere eğitim düzenlenmiştir.
- HAK Akreditasyon şartlarına uyum sağlamak ve OIC/SMIIC standartları ve ilgili diğer teknik dokümanlarla ilgili ileri seviye bilgi almak isteyen sektör profesyonellerine yönelik; 28 Eylül – 1 Ekim 2020 ve 14-17 Aralık 2020 tarihleri olmak üzere eğitim düzenlenmiştir.

Kurumsal Tanıtım Faaliyetleri, Ziyaretler ve Katılım Sağlanan Etkinlikler:

31 Aralık 2019 tarihinde Kurumumuzca ilk akreditasyon statüsü TSE’ye verilmiştir.

17 Ocak 2019 tarihinde Afrika Bölgesel Standartlar Teşkilatından (AROS) bir heyet SMIIC’i ziyaret etmiştir. İstanbul’da gerçekleştirilen toplantıya katılım sağlanmıştır.

28 Ocak 2020 Kurumumuz ile İslam Ülkeleri Standartlar ve Metroloji Enstitüsü SMIIC arasında Eğitim ve Teknik İşbirliği Mutabakat Zaptı imzalanmıştır. Söz konusu Mutabakat Zaptı ile Kurumumuz OIC/SMIIC Standartları konusunda eğitim üssü görevi üstlenmiş ve Kurumumuz teknik personeli eğitici olarak görev almaya başlamıştır.

5 Şubat 2020 tarihinde Endonezya’nın Ankara Büyükelçisi ziyaret edilmiştir.

06 Mart 2020 tarihinde Kamboçya'nın Müslümanlardan sorumlu Bakanı başkanlığındaki bir heyet Kurumumuza bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Bahse konu heyet ile gerçekleştirilen toplantıda Kurumumuzun görev ve faaliyet alanlarına ilişkin bir sunum gerçekleştirilmiş ve Kamboçya'daki helal uygulamalarına ilişkin bilgi alınmıştır.

12 Mart 2020 tarihinde Gıda Aydınlatma Platformu tarafından İstanbul'da düzenlenen 3. Gıda ve Beslenme Bienaline katılım sağlanmıştır.

17 Haziran 2020 tarihinde Ticaret Bakanlığında Ticaret Müşavirlerine kurumumuz hakkında bilgi içerikli sunum yapılmıştır.

23 Temmuz 2020 tarihinde Kazakistan Milli Akreditasyon Merkezi ile HAK faaliyetleri ve Türkiye'de Helal Akreditasyon konulu çevrim içi bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Toplantıda Kurumumuz, Türkiye'de helal belgelendirme faaliyetleri ile HAK akreditasyon süreçleri hakkında bilgi verilmiştir.

12 Ağustos 2020 tarihinde, Ülkemizden Suudi Arabistan Krallığı'na gerçekleştirilen kanatlı eti ihracatında yaşanan gelişmeleri değerlendirmek amacıyla Banvit firması yetkilileri ve Cidde Ticaret Ataşesinin katılımlarıyla düzenlenen çevrim içi toplantıya katılım sağlanmıştır.

22 Ağustos 2020 tarihinde Abuja Ticaret ve Sanayi Odası tarafından Nijerya, Türkiye, Hindistan, Malezya, Endonezya, Mısır, Tunus, Morrocco, BAE, Suudi Arabistan ve diğer ülkelerden ortaklarla düzenlenen uluslararası Helal Endüstrisi Webinarı'na katılım sağlanmıştır.

23 Eylül 2020 tarihinde, TAIPEİ Ticaret ve Kültür Misyonu'nun ev sahipliğinde Tayvan'da yerleşik helal uygunluk değerlendirme kuruluşları ve helal belgelendirme danışmanlığı yapan kuruluşlara Türkiye'de helal belgelendirme ve HAK'ın görev ve faaliyetleri hakkında seminer verilmiştir.

24 Eylül 2020 tarihinde Bursa Ticaret ve Sanayi Odası tarafından düzenlenen 'Helal Akreditasyonda Kıstas ve Tedbirler' konulu sunum yapılarak Kurumumuz, helal kalite altyapısı ve HAK tarafından akredite olmanın avantajları hakkında bilgi verilmiştir.

Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğü ve Küçük ve Orta İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme Dairesi Başkanlığı ile yapılan görüşmeler neticesinde HAK tarafından akredite olan HUDK'lar tarafından düzenlenen helal belgeleri destek kapsamında değerlendirileceği netleştirilmiştir.

1 Kasım 2020 tarihinde Diyanet İşleri Başkanlığı ile koordinasyon halinde Avrupa'daki (Almanya, İngiltere, Hollanda, Fransa) Din Hizmetleri Müşavirleri/Ataşeleri ile çevrim içi bir bilgilendirme toplantısı gerçekleştirilmiştir. Toplantı esnasında helal kalite alt yapısından SMIIC standartlarına uzanan geniş kapsamlı sunum yapılmıştır.

3 Kasım 2020 tarihinde Konya Sanayi Odası ile iş birliğinde "Helal Kalite Altyapısına İlişkin Temel Bilgilendirme" başlıklı çevrimiçi sunum toplantısı gerçekleştirilmiştir. Bahse konu sunumda Helal Kalite Altyapısına İlişkin bilgi aktarımının yanı sıra Kurumumuz hakkında genel bilgi de verilmiştir.

04 Kasım 2020 tarihinde çevrimiçi olarak düzenlenen Riyad Uluslararası Standartlar Zirvesi takip edilmiştir.

9-11 Kasım 2020 tarihlerinde Kazakistan Milli Akreditasyon Merkezi'nden bir heyet ile teknik mahiyette tecrübe paylaşım toplantısı yapılmış, HAK faaliyetleri, ilgili SMIIC standartları ile HAK dokümanları ve akreditasyon süreçleri hakkında sunumlar yapılmıştır. Etkinliğin son gününde ise TSE ziyaret edilerek Helal Belgelendirme Müdürlüğü faaliyetleri hakkında bilgi alınmış ve gıda analiz laboratuvarında incelemede bulunulmuştur.

20 Kasım 2020 tarihinde Nijerya Ulusal Akreditasyon Hizmetleri Örgütü (NiNAS - The Nigeria National Accreditation System) yetkilileri ve Abuja Ticaret Müşavirliğimizin katılımıyla Kurumumuz ve NiNAS arasındaki iş birliği imkanlarını değerlendirmek üzere çevrimiçi bir toplantı düzenlenmiştir.

Helal Akreditasyon Kurumu (HAK) ile Lokman Hekim Üniversitesi (LHÜ) arasında, helal ürün altyapısının geliştirilmesi, bu konuda farkındalığın artırılması ve bilimsel çalışmaların teşvik edilmesi amacıyla iş birliği protokolü imzalanmıştır.

24 Kasım 2020 tarihinde Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi İnsan Kaynağı Eğitim ve Geliştirme Daire Başkanlığı ile eğitimlerin online yapılabilmesi amacıyla iş birliği fırsatlarının değerlendirildiği çevrim içi toplantı düzenlenmiştir.

İSEDAK proje finansmanı kapsamında Kurumumuzca hazırlanan ve ilk değerlendirme sonucunda 2020-TURTRADE-1884 proje numarasıyla kısa listeye kalan proje önerimize ilişkin Proje Fişi olgunlaştırılarak İSEDAK sistemine girilmek üzere Ticaret Bakanlığı'na iletilmiştir.

21-24 Aralık 2020 tarihleri arasında sanal ortamda düzenlenen E-Helal EXPO 2020'de yer alan sanal stantta hem kurum tanıtımı gerçekleştirilmiş hem de uluslararası katılımcılarla muhtemel iş birlikleri değerlendirilmiştir.

Uluslararası alanda helal kalite alt yapısını güçlendirmek, ticarete oluşabilecek teknik engellerin önüne geçebilmek ve yeknesak bir akreditasyon şeması oluşturabilmek adına, helal belgelendirme alanında farkındalığın yüksek olduğu ülkelerden; Özbekistan, Azerbaycan, Endonezya ile helal akreditasyon alanında Mutabakat Zaptı çalışmaları yürütülmeye devam edilmektedir.

Teknik Toplantılar (Teknik Komite Toplantıları, YDSK-KEK Toplantıları):

SMIIC Akreditasyon Konseyi Görev Gücü Grubunun 2 Şubat 2020 tarihlerinde Suudi Arabistan'ın başkenti Riyad'ta gerçekleşen toplantısına katılım sağlamıştır.

Sayın Cumhurbaşkanımızın eş başkanlığında 13-14 Şubat 2020 tarihlerinde Pakistan'ın İslamabad şehrinde gerçekleştirilen Türkiye-Pakistan Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi (YDSK) 6. Toplantısına katılım sağlanmıştır. Söz konusu toplantıda Kurumumuz ve Pakistan Ulusal Akreditasyon Konseyi (PNAC) arasında bilgi ve tecrübe değişimi, uzman değişimi, akreditasyon ve eğitim konularını içeren bir Mutabakat Zaptı imzalanmıştır.

17 Ocak 2020 tarihinde düzenlenen Türkiye-Nijerya KEK 5. Dönem Hazırlık Toplantısına katılım sağlanmıştır.

18 Şubat 2020 tarihinde Cibuti KEK toplantısına katılım sağlanmıştır.

21 Şubat 2020 tarihinde Türkiye-Azerbaycan Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi 8. Dönem Toplantısı için Ticaret Bakanlığında bir çalışma grubu toplantısı gerçekleştirilmiş olup bahse konu toplantıya katılım sağlanmıştır.

16 Eylül 2020 tarihinde Ticaret Bakanlığı hizmet binasında gerçekleştirilmiş olan Ukrayna TEİK Toplantısına katılım sağlanmıştır ve protokol metnine girilmesini teklif ettiğimiz başlıklar kabul edilmiştir.

23 Eylül 2020 tarihinde, Türkiye-Etiyopya Karma Ekonomik Komisyon (KEK) 8. Dönem toplantısı teknik müzakerelerine katılım sağlanmıştır.

Üzerinde çalışılan çeşitli SMIIC standartlarına ilişkin Teknik Komite Toplantılarına katılım sağlanmıştır.

Destek Hizmetleri Faaliyetleri:

Kurumumuz faaliyetleri kapsamında ortaya çıkan ihtiyaçlar için 4734 sayılı Kanun ve ikincil mevzuatı çerçevesinde satın alma işlemleri gerçekleştirilmiştir.

Periyodik bakım ve onarımı gerekli olan asansör, klima vb. alanlar ile hizmet alımı şeklinde Kurumumuz hizmetinde kullanılan yazılım hizmetleri için sözleşme yapılmış, hizmetlerin ifası sağlanmıştır.

2020 yılında ülkemizde ve tüm dünyada görülen Pandemi nedeniyle hizmet binamız düzenli olarak dezenfekte edilmiştir. Personele maske ve dezenfektan dağıtımı yapılmış, ayrıca bina içerisinde dezenfektan istasyonları kurulmuştur.

Personel Hizmetleri Faaliyetleri:

Kurumda, diğer Kamu Kurum ve Kuruluşlarından toplam 19 personel geçici görevlendirme, 15 sürekli işçi ve 22 kadrolu personel olmak üzere toplam 56 personel fiilen çalışmakta olup söz konusu personelin idari iş ve işlemlerinin takibi yapılmıştır.

Strateji Geliştirme Faaliyetleri:

Helal Akreditasyon Kurumu 2020-2024 Stratejik Planı, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ile Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu (3. Sürüm) kapsamında katılımcılık ilkesi doğrultusunda hazırlanarak, Bakanlık Makamı onayına müteakip uygulamaya konulmuş ve kamuoyuna duyurulmuştur.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu ve Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik gereği Helal Akreditasyon Kurumun 2019 Yılı Kesin Hesabı hazırlanmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu ve Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik gereğince 2019 Yılı Faaliyet Raporu hazırlanarak, kamuoyuna duyurulmuştur.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu gereği olarak, 2020 Yılı Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu hazırlanarak, Kurumumuz internet sitesinde kamuoyuna duyurulmuştur.

Dönem başı, dönem sonu hesapları ile aylık olarak hazırlanan dokümanlar düzenli olarak Sayıştay Başkanlığına gönderilmiştir.

Dönem başı, dönem sonu hesapları ile aylık olarak hazırlanan mali tablolar düzenli olarak Kurumumuz internet sitesinde yayımlanmıştır.

2020 yılı Ayrıntılı Harcama Programı ile Ayrıntılı Finansman Programı hazırlanarak, Strateji ve Bütçe Başkanlığınca vize edilmesi sağlanmış ve ödenekler dönemler halinde serbest bırakılmıştır.

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından, 2021-2023 dönemi yatırım programının hazırlanması kapsamında, “Yatırım Programı Hazırlama Rehberi” taslağı yayınlanmış, yatırım programı hazırlık çalışmaları tamamlanarak 2021 Yılı Yatırım Teklifi, Kamu Yatırımları Bilgi Sistemi (Ka-Ya)’ne girişi yapılarak, Strateji ve Bütçe Başkanlığına iletilmiştir.

“2021-2023 Dönemi Bütçe Hazırlama Rehberi” taslağının yayınlanması ile 2021-2023 yılları bütçe hazırlık çalışmaları başlatılmış ve 2021 Yılı Bütçe Teklifleri Bütçe Yönetim Enformasyon Sistemi (e-bütçe)’ne girişleri yapılarak Strateji ve Bütçe Başkanlığına iletilmiştir.

Kurumumuz 2021-2023 Bütçe dönemi Plan ve Bütçe Komisyonu ve Genel Kurul çalışmaları için gerekli koordinasyon çalışmaları yürütülmüştür.

Bilgi İşlem Hizmetleri Faaliyetleri:

Kurumumuz tarafından ifa edilen görevler kapsamında; sunucu, bilgisayar, internet, yerel ağ üzerinden Kurumumuzca verilecek tüm akreditasyon hizmetlerinin sağlıklı çalışabilmesi için gerekli donanım ve yazılım ekipmanları temin edilmiştir.

2. PROGRAM, ALT PROGRAM, FAALİYET BİLGİLERİ

Program bütçe esaslarına göre hazırlanan 2020 Yılı Performans Programımızda Kurumumuza ait program, alt program ve faaliyet bilgileri aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

PROGRAM ADI	ALT PROGRAM ADI	FAALİYET ADI
TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE STANDARDİZASYONU	Helal Akreditasyon Hizmetleri	Helal Akreditasyon Faaliyetleri

Program Adı:	TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE STANDARDİZASYONU
Programın Amacı:	Güvenli, Kaliteli ve Standartlara Uygun Ürün ve Hizmetlerin Yer Aldığı İzlenebilir Bir Piyasanın Oluşmasının Sağlanması
Programın Kapsamı:	Tüketicinin taraf olduğu iş ve işlemlerde 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un ve ilgili uygulama Yönetmeliklerinin uygulanması, söz konusu yasal düzenlemelerin ihtiyaca göre güncellenmesi, ilgili sivil toplum örgütleri ve diğer işbirlikçi kurum/kuruluşlarla tüketicinin korunmasına yönelik proje ve politika geliştirilmesi, gelişmiş ülke uygulamalarının takibi ve iyi uygulamaların taşınması, tüketiciye yönelik ürünlerin güvenli olup olmadığının tespiti için piyasa gözetimi ve denetimi

Alt Program Adı:	HELAL AKREDİTASYON HİZMETLERİ
Alt Programın Kapsamı:	Ülkemizde ve yurt dışında yerleşik helal uygunluk değerlendirme kuruluşlarına helal akreditasyon hizmeti sunmak, helal akreditasyon ile ilgili kıstas ve tedbirleri belirlemek ve bunları uygulamak, faaliyet alanı kapsamında, uluslararası ve bölgesel akreditasyon birlikleri ve örgütleri nezdinde Türkiye'yi temsil etmek, bunlara üye olmak, yönetimlerinde görev almak veya bu kuruluşların merkezi olarak hizmet vermek, ikili veya çok taraflı karşılıklı tanıma anlaşmalarını imzalamak, akreditasyon kuruluşları ve akreditasyon kuruluşu bulunmayan ülkelerdeki helal akreditasyon ile ilgili kurum ve kuruluşlarla ilişkiler kurmak, işbirliğinde bulunmak, helal akreditasyon konusunda her türlü bilimsel ve teknik incelemeleri gerçekleştirmek, helal akreditasyonun önemini artırıcı faaliyetler yapmak, bu kapsamda eğitim vermek, araştırma ve yayın yapmak veya yaptırmak, ulusal ve uluslararası kongre, seminer ve benzeri toplantılar düzenlemek. Helal: İslami kurallar çerçevesinde tüketilmesine izin verilen ürün ve hizmetler. Helal Belgelendirme: Tüketicieye sunulan ürün ve hizmetlerin İslami kurallar ışığında hazırlanan ilgili standardına uygunluğunun belirlenmesi
Alt Program Hedefi:	Helal uygunluk değerlendirme kuruluşlarını akredite etmek, bu kuruluşların ulusal ve uluslararası standartlara göre faaliyette bulunmalarını ve bu suretle uygunluk değerlendirme kuruluşlarınınca düzenlenen belgelerin ulusal ve uluslararası alanda kabulünü temin etmek.

3. PERFORMANS SONUÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Kurumumuz 2020 Yılı Performans Programında 2 adet gösterge yer almakta olup, göstergelere ilişkin detaylar aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

i. Alt Program Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler

Yıl:	2020
Programın Adı:	TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE STANDARDİZASYONU
Alt Programın Adı:	HELAL AKREDİTASYON HİZMETLERİ
Alt Program Hedefi:	Helal uygunluk değerlendirme kuruluşlarını akredite etmek, bu kuruluşların ulusal ve uluslararası standartlara göre faaliyette bulunmalarını ve bu suretle uygunluk değerlendirme kuruluşlarınca düzenlenen belgelerin ulusal ve uluslararası alanda kabulünü temin etmek.

Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Hed. Göst. Değ.	Yıl sonu Ger. Tah.	Gerçekleşme						
				I. Üç Aylık	II. Üç Aylık	III. Üç Aylık	IV. Üç Aylık	Yılsonu Değ.	Gerç. Oranı	Gerç. Durumu
P.G.-1: Akredite edilen helal uygunluk değerlendirme kuruluşu sayısı	Adet	5	5	0	0	0	4	4	80	Kısmen Ulaşıldı
P.G.-2: Düzenlenen veya katılım sağlanan helal EXPO sayısı	Adet	1	1	0	0	1	1	2	200	Aşıldı

DEĞERLENDİRME	<p>Performans Göstergesi 1: Ulusal ve uluslararası alanda tanınır ve güvenilir bir akreditasyon kurumu olma amacı doğrultusunda yurt içinde ve yurt dışında yerleşik 30'un üzerinde uygunluk değerlendirme kuruluşunun helal akreditasyon başvurusu 2020 yılı boyunca işleme alınmıştır. Söz konusu taleplerin tümünün, başvuran kuruluşların ulusal ve uluslararası standartlar ile kurallara göre belge verip vermediklerine yönelik teknik incelemeleri HAK personeli tarafından yıl boyunca sürdürülmüş ve asgari yeterlilikleri sağladığı doğrulanan kuruluşlar saha denetimlerine tabi tutulmak suretiyle akredite edilmiştir. 2020 yılında tüm dünyayı etkisi altına alan pandemiden kaynaklanan kısıtlamalar, belgelendirme kuruluşlarının operasyonel anlamda karşılaştıkları güçlükler ve helal akreditasyon alanındaki düzenleme ve standartların tüm piyasa tarafından kademeli olarak benimsenmesinden ötürü 2020 yıl sonu itibarıyla saha denetimlerini eksiksizce tamamlayan ve bu suretle asgari şartları sağlayabilen 4 (dört) adet kuruluş akredite edilmiştir.</p> <p>Performans Göstergesi 2: 8. İslam İşbirliği Teşkilatı E-Helal EXPO 2020 ve Dünya Helal Zirvesi 21-23 Aralık 2020 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. E-Helal EXPO'da HAK yetkililerince Kurum tanıtımının yapıldığı ve olası iş birliklerinin değerlendirildiği bir stant açılmıştır. 2020 Dünya Helal Zirvesi'ne kurumumuzdan konuşmacılar sunumlarıyla katkı sağlamıştır.</p> <p>Nijerya Helal EXPO 2020 kapsamında düzenlenen ve Abuja Ticaret ve Sanayi Odası tarafından organize edilen "Uluslararası Helal Endüstrisi Webinarı"na katılım sağlanarak sunum yapılmıştır.</p>
----------------------	---

PROGRAM	ALT PROGRAM	ALT PROGRAM HEDEFİ	PERFORMANS GÖSTERGESİ	HEDEFLENEN GÖSTERGE DEĞERİ	YILSONU GERÇEKLEŞME DEĞERİ	GERÇEKLEŞME DURUMU
Tüketicinin Korunması, Ürün ve Hizmetlerin Güvenliği ve Standardizasyonu	Helal Akreditasyon Hizmetleri	Helal uygunluk değerlendirme kuruluşlarını akredite etmek, bu kuruluşların ulusal ve uluslararası standartlara göre faaliyette bulunmalarını ve bu suretle uygunluk değerlendirme kuruluşlarınca düzenlenen belgelerin ulusal ve uluslararası alanda kabulünü temin etmek.	Akredite edilen helal uygunluk değerlendirme kuruluşu sayısı	5	4	% 80
			Düzenlenen veya katılım sağlanan helal EXPO sayısı	1	2	% 200

ii. Performans Denetim Sonuçları

Etkinlik, verimlilik, ekonomiklik, saydamlık ve hesap verebilirlik kavramları üzerine inşa edilen 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile performans esaslı bütçeleme sistemine geçilmiştir. Performans denetimi; hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi suretiyle gerçekleştirilir. 6085 sayılı Sayıştay Kanun kapsamında kamu kurum ve kuruluşlarında düzenlilik denetimi ve performans denetimi Sayıştay Başkanlığınca yerine getirilmektedir. Kurumumuzda henüz performans denetimi gerçekleştirilmemiştir.

4. STRATEJİK PLANIN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 9'uncu maddesi gereği olarak, Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ile Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu (3. Sürüm) kapsamında Helal Akreditasyon Kurumu 2020-2024 Stratejik Planı, katılımçılık ilkesi doğrultusunda hazırlanarak uygulamaya konulmuş ve kamuoyuna duyurulmuştur.

Stratejik Plan; 2 adet amaç, 7 adet hedef ile 15 adet performans göstergesinden oluşmaktadır.

Stratejik Planla ilişkin 2020 yılı gerçekleşme sonuçları aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

AMAÇ 1	Ulusal ve uluslararası alanda tanınır ve güvenilir bir akreditasyon kurumu olmak.
HEDEF 1.1	Helal akreditasyon faaliyetlerine başlanabilmesi ve bu faaliyetlerin etkin bir şekilde idamesi için gerekli olan uygulama usul ve esaslarını tanımlayan teknik dokümanlar oluşturularak paydaşların erişimine açılacaktır.
SORUMLU BİRİM	Helal Akreditasyon Dairesi Başkanlığı

PERFORMANS GÖSTERGESİ	Bütüncül ve şeffaf bir yaklaşımla hazırlanan ve ilgili mercilerce onaylanarak geçerlilik kazanan teknik doküman sayısı (Adet) (Kümülatif)		
HEDEF VE GERÇEKLEŞMELER	2020 HEDEF	YILSONU GERÇEKLEŞME	GERÇEKLEŞME ORANI (%)
	65	61	94
SAPMA NEDENLERİ	2020 yılı, ağırlıklı olarak, sahada gerçekleştirilen denetimler ve ilgili tarafların beklentileri dikkate alınarak, daha evvelki dönemlerde hazırlanarak yürürlüğe alınan uygulama dokümanlarının iyileştirildiği bir dönem olmuştur. Bu bağlamda hedef büyük oranda gerçekleşmiştir.		
SAPMAYA KARŞI ALINACAK ÖNLEMLER	Helal akreditasyon usul ve esaslarının anlaşılır, şeffaf ve ilgili tarafların beklentilerine de cevap verecek şekilde uygulanması amacıyla ihtiyaç duyulan tüm uygulama dokümanlarının hazırlanarak ilgili taraflara duyurulmasına devam edilecektir. Yürürlükteki uygulama dokümanlarına yönelik gerekli iyileştirme ve yeni doküman yazım süreçleri sürdürülecektir. Ayrıca HAK'ın yeni uygunluk değerlendirme alanlarında oluşturacağı akreditasyon programlarına bağlı olarak takip eden dönemlerde daha fazla sayıda teknik doküman hazırlanacaktır.		

PERFORMANS GÖSTERGESİ	Uluslararası standart ve uygulamalardaki gelişmeler doğrultusunda düzenli olarak gözden geçirilmek suretiyle üzerinde iyileştirme yapılan doküman sayısı (Adet) (Kümülatif)		
HEDEF VE GERÇEKLEŞMELER	2020 HEDEF	YILSONU GERÇEKLEŞME	GERÇEKLEŞME ORANI (%)
	20	20	100
SAPMA NEDENLERİ	Göstergeye ilişkin hedef ve gerçekleştirmelerde sapma meydana gelmemiştir.		
SAPMAYA KARŞI ALINACAK ÖNLEMLER			

AMAÇ 1	Ulusal ve uluslararası alanda tanınır ve güvenilir bir akreditasyon kurumu olmak.
HEDEF 1.2	Yurt içinde ve yurt dışında yerleşik uygunluk değerlendirme kuruluşlarının helal akreditasyon başvuruları işleme alınıp sonuçlandırılacaktır.
SORUMLU BİRİM	Helal Akreditasyon Dairesi Başkanlığı

PERFORMANS GÖSTERGESİ	Helal akreditasyon kapsamında işleme alınıp sonuçlandırılan (yurt içinden ve yurt dışından gelen) başvuru sayısı (Adet) (Kümülatif)		
HEDEF VE GERÇEKLEŞMELER	2020 HEDEF	YILSONU GERÇEKLEŞME	GERÇEKLEŞME ORANI (%)
	21	17	81
SAPMA NEDENLERİ	Tüm dünyayı etkisi altına alan pandemiden ötürü, HAK'tan akreditasyon talep eden kuruluşların müşterilerine yönelik gerçekleştirecekleri belgelendirme tetkikleri büyük oranda sekteye uğramıştır. Belgelendirme tetkiki yapamayan kuruluşlar hem dokümantasyon hem de uygulama anlamında HAK'ın benimsediği uluslararası kurallara uyum için eksiklerini tam anlamıyla giderememiştir.		
SAPMAYA KARŞI ALINACAK ÖNLEMLER	Helal belgelendirme kuruluşlarının akreditasyon şartlarına uyum kapasitelerini güçlendirmeye yönelik teknik eğitimlere devam edilecektir. Yeni gelişen dışsal koşullara bağlı olarak “uzaktan denetim teknikleri” gibi alternatif yöntemlerin yardımıyla akreditasyon süreçleri tamamlanacaktır.		

AMAÇ 1	Ulusal ve uluslararası alanda tanınır ve güvenilir bir akreditasyon kurumu olmak.
HEDEF 1.3	Yurt içi ve yurt dışında bilgilendirici seminer, toplantı, eğitim, konferans, fuar ve etkinlik düzenlenecek ve düzenlenen etkinliklere katılmak sağlanacaktır.
SORUMLU BİRİM	Uluslararası İlişkiler Dairesi Başkanlığı

PERFORMANS GÖSTERGESİ	Etkinliklere katılım (Adet) (Kümülatif)		
HEDEF VE GERÇEKLEŞMELER	2020 HEDEF	YILSONU GERÇEKLEŞME	GERÇEKLEŞME ORANI (%)
	35	39	112
SAPMA NEDENLERİ	Kurumsal beşeri kapasitenin artırılması ve imzalanan işbirliği protokolü neticesinde öngörülenden daha kısa sürede kurum dışı paydaşlara eğitimler verilmiştir. Diğer taraftan pandemi koşullarına adaptasyon süreci tamamlanarak fiziki koşullarda düzenlenen etkinliklerden daha hızlı ve maliyet etkin olarak online ortamda webinar, telekonferans etkinliklerine katılım sağlanmış ve toplantılar çevrimiçi ortamda gerçekleştirilmiştir.		
SAPMAYA KARŞI ALINACAK ÖNLEMLER			

PERFORMANS GÖSTERGESİ	Etkinlik düzenlemek (Adet) (Kümülatif)		
HEDEF VE GERÇEKLEŞMELER	2020 HEDEF	YILSONU GERÇEKLEŞME	GERÇEKLEŞME ORANI (%)
	9	11	122
SAPMA NEDENLERİ	Pandemi koşullarına adaptasyon süreci tamamlanarak fiziki koşullarda düzenlenen etkinliklerden daha hızlı ve maliyet etkin olarak online ortamda webinar, telekonferans etkinliklerine katılım sağlanmış ve toplantılar çevrimiçi ortamda gerçekleştirilmiştir.		
SAPMAYA KARŞI ALINACAK ÖNLEMLER			

AMAÇ 1	Ulusal ve uluslararası alanda tanınır ve güvenilir bir akreditasyon kurumu olmak.
HEDEF 1.4	Diğer ülkelerin akreditasyon kuruluşları veya ilgili ulusal ve uluslararası kuruluşlar ile küresel seviyede uyumlaştırılmış bir helal akreditasyon sisteminin tesisine yönelik olarak çok taraflı ve ikili işbirliği imkânlarının geliştirilmesine dönük çalışmalar yürütülecektir.
SORUMLU BİRİM	Uluslararası İlişkiler Dairesi Başkanlığı

PERFORMANS GÖSTERGESİ	Çok taraflı ve ikili işbirliğine dönük mutabakat zaptlarının imzalanması (Adet) (Kümülatif)		
HEDEF VE GERÇEKLEŞMELER	2020 HEDEF	YILSONU GERÇEKLEŞME	GERÇEKLEŞME ORANI (%)
	2	3	150
SAPMA NEDENLERİ	Sayın Cumhurbaşkanımızın eş başkanlığında 13-14 Şubat 2020 tarihlerinde Pakistan'ın İslamabad şehrinde Türkiye-Pakistan Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi toplantısının gerçekleştirilmesiyle diplomatik ilişkiler hızlı bir şekilde ilerletilmiştir ve Kurumumuz ile PNAC arasında Mutabakat Zaptı imzalanmasının yolu açılmıştır.		
SAPMAYA KARŞI ALINACAK ÖNLEMLER			

AMAÇ 2	Kurumsal kapasiteyi güçlendirmek ve geliştirmek.
HEDEF 2.1	İnsan kaynakları yönetiminin ve kurum kültürünün oluşturulması, verimliliğin ve sunulan hizmet kalitesinin artırılması sağlanacaktır.
SORUMLU BİRİM	Personel ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

PERFORMANS GÖSTERGESİ	Kurum personeline yönelik verilen hizmet içi eğitim sayısı (Adet) (Kümülatif)		
HEDEF VE GERÇEKLEŞMELER	2020 HEDEF	YILSONU GERÇEKLEŞME	GERÇEKLEŞME ORANI (%)
	1	1	100
SAPMA NEDENLERİ	Göstergeye ilişkin hedef ve gerçekleştirmelerde sapma meydana gelmemiştir.		
SAPMAYA KARŞI ALINACAK ÖNLEMLER			

PERFORMANS GÖSTERGESİ	Personel memnuniyet oranı (%)		
HEDEF VE GERÇEKLEŞMELER	2020 HEDEF	YILSONU GERÇEKLEŞME	GERÇEKLEŞME ORANI (%)
	70	80	115
SAPMA NEDENLERİ	Göstergeye ilişkin olarak Kurumumuz personeline yönelik düzenlenen anket sonuçlarının analizi neticesinde, kurumsal aidiyet düzeyinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu doğrultuda personelin genel memnuniyet düzeyi hedeflenenden yüksek gerçekleşmiştir.		
SAPMAYA KARŞI ALINACAK ÖNLEMLER			

PERFORMANS GÖSTERGESİ	Paydaş memnuniyet oranı (%)		
HEDEF VE GERÇEKLEŞMELER	2020 HEDEF	YILSONU GERÇEKLEŞME	GERÇEKLEŞME ORANI (%)
	0	0	0
SAPMA NEDENLERİ	Göstergeye ilişkin hedef ve gerçekleştirmelerde sapma meydana gelmemiştir.		
SAPMAYA KARŞI ALINACAK ÖNLEMLER			

PERFORMANS GÖSTERGESİ	Destek hizmetleri uygulamalarındaki memnuniyet oranı (%)		
HEDEF VE GERÇEKLEŞMELER	2020 HEDEF	YILSONU GERÇEKLEŞME	GERÇEKLEŞME ORANI (%)
	70	70	100
SAPMA NEDENLERİ	Göstergeye ilişkin hedef ve gerçekleştirmelerde sapma meydana gelmemiştir.		
SAPMAYA KARŞI ALINACAK ÖNLEMLER			

AMAÇ 2	Kurumsal kapasiteyi güçlendirmek ve geliştirmek.
HEDEF 2.2	Stratejik yönetim geliştirilecektir.
SORUMLU BİRİM	Personel ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

PERFORMANS GÖSTERGESİ	İç kontrol ve Risk yönetimi altyapısının kurulum oranı (%)		
HEDEF VE GERÇEKLEŞMELER	2020 HEDEF	YILSONU GERÇEKLEŞME	GERÇEKLEŞME ORANI (%)
	20	20	100
SAPMA NEDENLERİ	Göstergeye ilişkin hedef ve gerçekleştirmelerde sapma meydana gelmemiştir.		
SAPMAYA KARŞI ALINACAK ÖNLEMLER			

PERFORMANS GÖSTERGESİ	Stratejik ve mali yönetime ilişkin hazırlanan belge sayısı (Adet) (Kümülatif)		
HEDEF VE GERÇEKLEŞMELER	2020 HEDEF	YILSONU GERÇEKLEŞME	GERÇEKLEŞME ORANI (%)
	11	11	100
SAPMA NEDENLERİ	Göstergeye ilişkin hedef ve gerçekleştirmelerde sapma meydana gelmemiştir.		
SAPMAYA KARŞI ALINACAK ÖNLEMLER			

PERFORMANS GÖSTERGESİ	Stratejik ve mali yönetime ilişkin kurum personeline verilen eğitim sayısı (Adet) (Kümülatif)		
HEDEF VE GERÇEKLEŞMELER	2020 HEDEF	YILSONU GERÇEKLEŞME	GERÇEKLEŞME ORANI (%)
	1	0	0
SAPMA NEDENLERİ	2020 yılında ülkemizde ve tüm dünyada görülen Pandemi nedeniyle Kurumumuzdaki personelin dönüşümlü çalışma sistemine geçmesi nedeniyle, eğitim ihtiyacı hasıl olmamıştır.		
SAPMAYA KARŞI ALINACAK ÖNLEMLER	Stratejik yönetim anlayışının Kurumumuzda yaygınlaşması amacıyla gereken tedbirler alınarak ihtiyaç duyulan eğitim programı oluşturularak, eğitim gerçekleştirilecektir.		

AMAÇ 2	Kurumsal kapasiteyi güçlendirmek ve geliştirmek.
HEDEF 2.3	Bilişim altyapısı güçlendirilecek ve geliştirilecektir.
SORUMLU BİRİM	Personel ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

PERFORMANS GÖSTERGESİ	Hizmetlerinin elektronik ortamda sunulma oranı (%)		
HEDEF VE GERÇEKLEŞMELER	2020 HEDEF	YILSONU GERÇEKLEŞME	GERÇEKLEŞME ORANI (%)
	10	10	100
SAPMA NEDENLERİ	Göstergeye ilişkin hedef ve gerçekleştirmelerde sapma meydana gelmemiştir.		
SAPMAYA KARŞI ALINACAK ÖNLEMLER			

PERFORMANS GÖSTERGESİ	Kurum faaliyetinde kullanılacak yazılımın tamamlanma oranı (%)		
HEDEF VE GERÇEKLEŞMELER	2020 HEDEF	YILSONU GERÇEKLEŞME	GERÇEKLEŞME ORANI (%)
	40	40	100
SAPMA NEDENLERİ	Göstergeye ilişkin hedef ve gerçekleştirmelerde sapma meydana gelmemiştir.		
SAPMAYA KARŞI ALINACAK ÖNLEMLER			

5. PERFORMANS BİLGİ SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kurumumuz üst politika belgelerine uyumlu olarak hazırlanan Stratejik Plan ve Performans Programı kapsamında faaliyetlerini yürütmektedir. Bu kapsamda faaliyetler ilgili mevzuatı gereği düzenli aralıklarla izleme ve değerlendirme çalışmalarına tabi tutulmakta olup, sonuçlar faaliyet raporu ile kamuoyuna duyurulmaktadır.

IV. KURUMSAL KABİLİYET ve KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

A. STRATEJİK PLANDA ÖNGÖRÜLEMİYEN KURUMSAL KAPASİTE İHTİYAÇLAR

Helal Akreditasyon Kurumu 2020-2024 Stratejik Planı hazırlık çalışmaları 2019 yılı içerisinde tamamlanmış olup, 2020 yılı başından itibaren uygulamaya konulmuş ve kamuoyuna duyurulmuştur. Bu doğrultuda stratejik bakış açısıyla Kurumumuz amaç ve ihtiyaçları öngörülü bir biçimde tespit edilerek, Plan metnine işlenmiştir.

Mevcut durum itibariyle öngörülemeyen kurumsal kapasite ihtiyacımız bulunmamaktadır.

B. GÜÇLÜ YÖNLER

- Kurumun helal akreditasyon konusunda ülkemizdeki yetkili tek kurum olması
- Kurumun idari yapısının etkin karar alma mekanizmasına sahip, yönetim kurulu ve genel sekreterlik bazında düzenlenmiş yenilikçi bir yapıya sahip olması
- Genç, dinamik, farklı uzmanlık alanlarında tecrübeli insan kaynağına sahip olması
- Türkiye'nin jeopolitik konumu, nüfusun çoğunluğunun Müslüman olması, tarihi bağları nedeniyle bulunduğu coğrafyada helal belgelendirme alanında lider olma imkanının yüksek olması
- Helal alanında en fazla üyeye sahip ve uluslararası alanda en etkili, etkin ve güçlü bir platform olan ve ülkemiz öncülüğünde kurulan SMIIC standartlarını baz alması

C. ZAYIF YÖNLER

- Kurumsal altyapı ile mevzuat ve teknik personel alt yapısının henüz tamamlanmamış olması
- Gerekli yetkinliğe sahip bilirkişi, uzman ve denetçi sayısının yetersiz olması
- Türkiye'de helal belgelendirme farkındalığının az olması
- Yeni kurulmuş bir kurum olması nedeniyle tecrübe eksikliği
- Kuruma ilişkin bilinirliğin az olması
- Helal belgeli ürün ve hizmet tanımında tek bir standardın ve uygulamanın olmaması

D. FIRSATLAR

- Helal sertifikalı ürün ve hizmet tüketme bilincinin dünya genelinde yaygınlaşması
- Ortak helal standartların benimsendiği ülkelerle ticaretimizin geliştirilmesi
- Müslüman ülkelerin refah seviyesi ve alım gücünün artıyor olması
- Yaklaşık 2 milyar Müslüman nüfus ve nüfusun artış hızının yüksekliği sebebiyle oluşan büyük tüketim potansiyeli
- Ülkemizin uluslararası ticaretteki güçlü konumu
- Helal alanına ilişkin akademik çalışmaların artışı ve üniversitelerde araştırma merkezlerinin açılması
- Ülkemiz kalite altyapısının gelişmiş olması

E. TEHDİTLER

- Helal akreditasyon alanında farklı usulleri benimseyen aktörlerin olması ve alternatif oluşumların varlığı bu suretle uluslararası alanda beklenen etkinliğin sağlanamaması
- Helal sertifikasyon ve akreditasyona yönelik İslam ülkeleri arasında ortak bir standardın bulunmaması
- Helal belgeli ürün/hizmet alanında tüketici farkındalığının az olması
- Helal akreditasyon alanında ortak bir işleyiş sistemi kurulum çalışmalarının yavaş ilerlemesi
- Müslüman olmayan ülkelerin de helal belgelendirme alanında faaliyet göstermesi
- Farklı usulleri benimseyen aktörlerin Küresel helal pazarında daha uzun süredir faaliyet gösteriyor olması
- Ülkeler tarafından uygulanan farklı helal standartların uluslararası ticarete teknik engelle dönüşebilmesi

IV. ÖNERİ VE TEDBİRLER

A. ÖNERİ VE TEDBİRLER

Helal uygunluk değerlendirme kuruluşlarını akredite etmek, bu kuruluşların ulusal veya uluslararası standartlara göre faaliyette bulunmalarını ve bu suretle düzenledikleri belgelerin ulusal ve uluslararası alanda kabulünü temin etmek amacı ile kurulan Kurumumuz, üst politika belgeleri ve 2020-2024 Stratejik Planı doğrultusunda faaliyetlerini gerçekleştirmektedir. Gerçekleştirilen faaliyetler, ilgili mevzuatı gereği düzenli aralıklarla izleme ve değerlendirmeye tabi tutulmakta, bu suretle elde edilen veriler analiz edilmekte ve raporlanması sağlanmaktadır.

Bu çerçevede hedeflenen amaçlara ulaşmaya yönelik faaliyetlere devam edilecektir.

EKLER

EK 1: ÜST YÖNETİCİ İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak yetkim dahilinde;

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını ve iç kontrol sisteminin işlemlerin yasallık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmeler, iç kontroller, iç denetçi raporları ile Sayıştay raporları gibi bilgim dahilindeki hususlara dayanmaktadır.

Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim. (Ankara-Şubat 2021)

Zafer SOYLU
Yönetim Kurulu Başkanı

EK 2: MALİ HİZMETLER BİRİM YÖNETİCİSİNİN BEYANI

Mali hizmetler birim yöneticisi olarak yetkim dahilinde;

Bu idarede, faaliyetlerin mali yönetim ve kontrol mevzuatı ile diğer mevzuata uygun olarak yürütüldüğünü, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını temin etmek üzere iç kontrol süreçlerinin işletildiğini, izlendiğini ve gerekli tedbirlerin alınması için düşünce ve önerilerimin zamanında üst yöneticiye raporlandığını beyan ederim.

İdaremizin 2020 yılı Faaliyet Raporunun “Mali Bilgiler” bölümünde yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu teyit ederim. (Ankara-Şubat 2021)

Musa MALKOÇ
Personel ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanı